

PRITARTA
Raseinių rajono savivaldybės
tarybos 2021 m. kovo d.
sprendimu Nr. TS-

RASEINIŲ MARCELIJAUŠ MARTINAIČIO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2020 M. VEIKLOS ATASKAITA

I SKYRIUS VADOVO ŽODIS

Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešoji biblioteka (toliau tekste – Biblioteka, lentelėse - RMMVB) vykdydama savo veiklą vadovavosi specialiaisiais ir bendraisiais bibliotekų bei biudžetinių įstaigų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, Raseinių rajono savivaldybės tarybos sprendimais, mero potvarkiais, Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, Bibliotekos nuostatais, Bibliotekos direktoriaus įsakymais, LR teisės aktais, kultūros ministro įsakymais ir rekomendacijomis. 2020 m. atnaujinti bei parengti Bibliotekos veiklą ir darbuotojų darbo santykius reglamentuojantys dokumentai:

- Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešosios bibliotekos nuotolinio darbo tvarkos aprašas (2020 m. kovo 16 d. RMMVB direktoriaus įsakymas Nr. (1.7)IVE-9);
- peržiūrėti ir naujai patvirtinti RMMVB ir jos struktūrinių padalinių (kaimo filialų) aptarnaujami mikrorajonai (2020 m. gegužės 27 d. RMMVB direktoriaus įsakymas Nr. (1.7)IVE-16 „Dėl Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešosios bibliotekos ir jos struktūrinių teritorinių padalinių (filialų) aptarnaujamų mikrorajonų nustatymo“);
- peržiūrėti ir naujai patvirtinti RMMVB struktūrinių padalinių (kaimo filialų) darbo grafikai (2020 m. gegužės 27 d. RMMVB direktoriaus įsakymas Nr. (1.7)IVE-17 „Dėl Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešosios bibliotekos filialų darbo grafiko patvirtinimo“);
- Dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešojoje bibliotekoje tvarkos aprašas (2020 m. rugpjūčio 12 d. RMMVB direktoriaus įsakymas Nr. (1.7)IVE-27);
- Veiksmų Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešojoje bibliotekoje gavus neteisėtą atlygį tvarkos aprašas (2020 m. rugpjūčio 12 d. RMMVB direktoriaus įsakymas Nr. (1.7)IVE-28).

Nemažas iššūkis įstaigos laukė nuo pat 2020 metų sausio mėnesio, kadangi Raseinių rajono savivaldybės administracijos nurodymu, visos biudžetinės įstaigos, ir Biblioteka, turėjo pradėti dirbti su naujomis informacinėmis sistemomis, tokiomis kaip: Dokumentų valdymo sistema (DVS kontora), Personalo valdymo sistema, o rudenį startavo ir dar viena - informacinė sistema

STRAPIS. Kadangi Personalo ir bendrųjų dokumentų valdymo specialistas turėjo ilgalaikį nedarbingumą, su šiomis programomis dirbo RMMVB direktorius ir vyr. metodininkas.

Ataskaitiniais metais RMMVB gautos lėšos veiklų įgyvendinimui – 676,4 tūkst. Eur. Iš Savivaldybės spaudiniams įsigyti skirta 16,5 tūkst. Eur, iš LR kultūros ministerijos lėšos skirtos dokumentams – 54,5 tūkst. Eur. Iš jų (vasario mėn.) planuotai skirta 31,4 tūkst. Eur ir papildomai iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų (gegužės mėn.) skirta 23,1 tūkst. Eur. 2020 m. įsigyta per 18 tūkst. fiz. vnt. dokumentų. Iš viso įsigyta dokumentų (periodiniai leidiniai ir knygos) už 71 tūkst. Eur.

RMMVB pateikė 3 projektų paraiškas Lietuvos kultūros tarybai. Tačiau finansavimas gautas tik 1 projektui „Dailininkas ir vaikiška knyga 2020“, pritrauktos lėšos 1,5 tūkst. Eur. Per metus suorganizuoti 35 renginiai iš programos „Susitikime bibliotekoje“, kurią finansavo rajono savivaldybė. Renginių organizavimui išleista 3,6 tūkst. Eur.

2020-ieji RMMVB, kaip ir daugeliui organizacijų, buvo pilni iššūkių, reikėjo greitų sprendimų, situacijos suvaldymo, prisitaikymo prie pakitusių aplinkybių ir sąlygų. Visame pasaulyje išplitus Covid-19 ligai ir siekiant ją suvaldyti, įvedus karantiną metų pradžioje (kovo mėn.), reikėjo perskirstyti darbus, orientuotis į nuotolinį darbą dėl darbuotojų saugumo. Karantino metu nutrauktas vartotojų aptarnavimas, dalis darbuotojų dirbo iš namų, o nesant galimybės dirbti nuotoliniu būdu, buvo sudarytos saugios sąlygos dirbti vietoje tvarkant fondus, pradedant dalinius fondų patikrinimus, susidėvėjusių ir neaktualių dokumentų atranką ir t. t.

Atlaisvinus karantino sąlygas, priimtas sprendimas vartotojus aptarnauti bekontakčiu būdu, dar vėliau leidžiant prieigą prie dokumentų ir VIP, bet užtikrinant atstumo laikymąsi ir patalpų bei rankų higieną.

Šis laikotarpis kėlė iššūkius tiek administracijai, tiek darbuotojams. Reikėjo ieškoti naujų galimybių ir formų organizuojant renginius. Jie buvo perkelti į elektroninę erdvę, bendravimo su vartotojais pagrindiniu keliu tapo socialiniai tinklai.

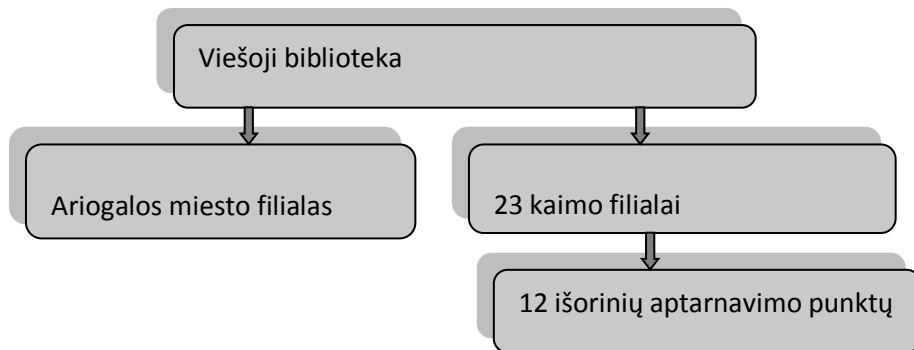
LR kultūros ministerijos valstybės vardu pasiskolintas lėšas, skirtas dokumentų pirkimui, įsisavinti reikėjo per labai trumpą laiką (gegužės-birželio mėn.). Tai taip pat buvo iššūkis, kadangi Dokumentavimo ir informacinių technologijų administravimo skyriuje tuo metu dėl ligos sumažėjo darbuotojų. Tačiau dokumentai sėkmingai buvo nupirkti ir paskirstyti bei sutvarkyti.

Rajono gyventojų bibliotekiniam, informaciniam aptarnavimui, neformaliajam švietimui, edukacinei ir rekreacinei veiklai vykdyti veikė viešoji biblioteka (toliau – VB), 1 miesto filialas ir 23 kaimo filialai. Nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. reorganizavus Ilgižių, Pryšmančių, Žaiginio mokyklas-daugiafunkčius centrus ir juos prijungus prie gimnazijų, Ilgižių, Pryšmančių, Žaiginio filialai nebevykdė mokyklos bibliotekos funkcijų.

2020 metais peržiūrėti ir naujai patvirtinti RMMVB ir jos struktūrinių padalinių aptarnaujami mikrorajonai leido atitinkamai įvertinti situaciją ir perskirstyti darbuotojų etatų

dydžius. O metų pabaigoje mūsų prašymu ir rajono Savivaldybės tarybos priimtu sprendimu buvo nutraukta Užkalnių filialo veikla.

II SKYRIUS BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

1 pav. RMMVB tinklas

Bibliotekų tinklo pokyčiai

Vadovaujantis LR kultūros ministro 2016 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. ĮV-536 „Dėl bibliotekos valdymo tobulinimo rekomendacijų patvirtinimo“ ir atsižvelgiant į pagrindinius bibliotekų tinklo organizavimo kriterijus – gyventojų rajono kaimuose tankumą, atstumą tarp atskirų bibliotekos struktūrinių teritorinių padalinių ir nuo jų iki kitų gyvenamųjų vietovių bei jų prieinamumą gyventojams – 2020 m. perskirstyti struktūrinių ir teritorinių padalinių aptarnaujamų gyventojų mikrorajonai. VB priskirti aplink Raseinių miestą esantys kaimai, Ariogalos filialui – su Ariogalos miestu besiribojantys kaimai, dalis Katauskių filialo aptarnaujamų kaimų priskirta Šiluvos filialui ir t.t.

Keičiantis gyventojų demografinėi situacijai, peržiūrėti ir teritorinių padalinių etatai bei jų darbo laikas. 2020 m. pilnu etatu dirbo tik 8 kaimo ir Ariogalos miesto filialų darbuotojai.

Girkalnio filialas perkeltas į kitas patalpas miestelio centre, tačiau jos yra ženkliai mažesnės, todėl teko sumažinti dokumentų fondą, atrinkti tik pačią paklausiausią literatūrą, o vieną VIP kompiuterį perkelti į kitą (Butkiškės) filialą.

Nestacionarus gyventojų aptarnavimas

9 kaimo filialai turi iš viso 12 išorinių aptarnavimo punktų (knygų išdavimo punktų) kaimų bendruomenių namuose, kuriuose gyventojus aptarnauja Bibliotekos filialų darbuotojai: Kaulakių (Akstiniuose ir Pikčiūnuose), Milašaičių (Lenkeliuose), Paupio (Gervinėje), Verėduvos (Didžiuliuose), Pašaltuonio (Bliūdžiuose), Katauskių (Bogušiškiuose ir Lyduvėnuose), Pryšmančių (Alėjuose) ir Berteškių (Saugailiuose), Kalnujų (Gabšiuose ir Vengerskuose).

Bibliotekininkai periodiškai (1 kartą per mėnesį), suderinus su bendruomene, savo arba VB transportu atveža knygas pagal vartotojų poreikį bei išankstinį užsakymą. Kitos paslaugos (mokamos) neteikiamos. 2020 m. 4,4 proc. vartotojų buvo aptarnaujami namuose bibliotekinių arba knygnešių. Bibliotekininkams talkino 99 knygnešiai – šeimos nariai, kaimynai, moksleiviai. Knygnešystės būdu aptarnaujami kaimuose ir mieste gyvenantys senyvo amžiaus gyventojai, neįgalieji, ligoniai. Šeimos nariai pasirūpina artimaisiais, ypač tai buvo aktualu Covid-19 paslaugų ribojimo metu ir rekomenduojant, kad būtų kuo mažesnis vizitų ir bendravimo intensyvumas. Aptarnavimo namuose paslauga teikiama esant poreikiui, susisiekus su aptarnaujamu asmeniu.

Vidutiniškai viename knygų išdavimo punkte užregistruota 13 skaitytojų, o 1 skaitytojui išduota vidutiniškai po 9 dokumentus. Knygų išdavimo punktuose aptarnaujama 1,7 % vartotojų.

Bibliotekų paslaugų prieinamumas turintiesiems negalią

VB patalpos pritaikytos neįgaliesiems. Yra išorinio (lauko) panduso įrengimai reikalingi įvažiavimui su neįgaliojo vežimėliais. I aukšte grindys, laiptai ir kliūtys pažymėtos silpnaregiams skirtomis paryškintomis juostomis. Liftas pakilimui į II aukštą yra, tačiau praėjus po pastato renovacijos 10-čiai metų ir atlikus patikrą nustatyta, kad liftas neatitinka ES saugumo reikalavimų ir 2020 m. neįgaliųjų pakėlimas į VB II aukštą buvo sustabdytas. Dėl lėšų trūkumo lifto rekonstrukcijos darbai nebuvo įvykdyti. Butkiškės, Užkalnių, Milašaičių, Kalnujų, Pryšmančių, Kaulakių, Gruzdiškės filialai yra pastato II aukšte, į juos patekti neįgaliesiems nėra galimybių. Todėl būtinos tokios išorinio aptarnavimo sąlygos kaip knygnešystė. VIP paslauga tokiose bibliotekose neįgaliesiems neprieinama.

III SKYRIUS BENDRUOMENĖS APTARNAVIMAS

Raseinių rajone gyventojų skaičius kasmet mažėja. Registruoti RMMVB vartotojai sudarė 21,4 proc. gyventojų, vaikai – 48,3 proc. Vaikų vartotojų sutelkimo skaičius siekia beveik pusę visų vaikų gyventojų. Ši grupė yra labiausiai sutelkta ir labiau pasiekama per mokyklas bei vaikų darželius. Taip pat vaikai lankosi ir savo kaimo bibliotekose pagal gyvenamąją vietą.

Karantinas ir nuotolinis mokymasis sutrukdė ikimokyklinio ir pradinių klasių vaikų telkimą, nes apribotas lankymasis. Atstumo laikymosi režimas ir kitos sąlygos neleido organizuoti moksleivių ekskursijų ir pažinties su bibliotekomis. 2020 metais (lyginant su 2019 m.) rajone sumažėjo 1002 gyventojais, sutelkta į bibliotekas mažiau 884 vartotojais.

Gyventojų sutelkimas bibliotekose 2018-2020 m.

Biblioteka	Gyventojų skaičius aptarnaujamame mikrorajone			Vartotojų skaičius			Gyventojų sutelkimo procentas		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020

	m.	m.	m.	m.	m.	m.	m.	m.	m.
a) Bendri gyventojų sutelktumo rodikliai									
VB	9932	9773	9840	2950	3128	2524	29,7	32,0	25,7
MF	2759	2775	3688	674	675	645	24,4	24,3	17,5
KF	19819	19684	17702	4184	4033	3783	21,1	20,5	21,4
RMMVB	32510	32232	31230	7808	7836	6952	24,0	24,3	22,3
b) Vaikų sutelktumo rodikliai									
VB	1624	1383	1322	833	835	635	51,3	60,4	48,0
MF	330	353	423	303	303	285	91,8	85,8	67,4
KF	2952	2764	2359	1237	1142	1061	41,9	41,3	45,0
RMMVB	4906	4500	4104	2373	2280	1981	48,4	50,7	48,3

RMMVB 21 proc. suaugusių paslaugų vartotojų yra pensininkai. Dirbantieji – 39,6 proc., VIII-XII klasių mokiniai – 14,4 proc., 25 proc. paslaugų vartotojų sudaro kiti (neįgalieji, bedarbiai, studentai).

Analizuojant RMMVB vartotojų apsilankymus per 2018-2020 metų laikotarpį matyti, kad 2020 m. lankytojų skaičius žymiai sumažėjęs. Ir viena iš pagrindinių priežasčių - Covid-19 pandemija. RMMVB nuo kovo 13 d. buvo dirbama nuotoliniu būdu, vartotojams siūlomos el. paslaugos ir knygos. Paslaugų teikimas, laikantis karantino reikalavimų, atnaujintas nuo birželio 1 d. Tačiau išliekant koronaviruso infekcijos plitimo galimybei bei esant tam tikriems ribojimams, tik pamažu buvo sugrįžtama į normalų ritmą. Kadangi buvo reikalavimas laikytis 2 metrų atstumo tarp lankytojų, vėliau 1 metro, mažiau vartotojų galėjo pasinaudoti viešos interneto prieigos paslaugomis, VB vaikų žaislotekoje paslaugos buvo neteikiamos dėl tų pačių karantino reikalavimų. Pasikartojus antrai pandemijos bangai, jau nuo rugsėjo 21 d. buvo stabdoma veikla periodinių leidinių, kompiuterių ir interneto skaityklose, žaislotekose, vaikų edukaciniuose kambariuose ir kūrybinėse dirbtuvėse. Knygos ir žurnalai į namus išduodami bekontakčiu būdu iš anksto užsisakius LIBIS arba telefonu ar el. paštu.

RMMVB 2020 m. vartotojų apsilankymų skaičius, lyginant su 2019 m., sumažėjo 35,6 proc., VB – 41,2 proc., MF – 20 proc., o KF apsilankymų sumažėjo 34,8 proc.

Bibliotekų lankytojų skaičius 2018-2020. m.

Biblioteka	Apsilankymų skaičius						Vidutinis apsilankymų skaičius 1 bibliotekai		
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikų apsilankymų					
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
VB	40929	41994	24681	10138	11694	5095	40929	41994	24681
MF	10556	11478	9191	4722	5030	3958	10556	11478	9191
KF	83377	78444	51113	34722	32262	17444	3625,1	3410,6	2222,3
RMMVB	134862	131916	84985	49582	48986	26497	5394,5	5276,6	3399,4

Dalis planuotų renginių, dėl netikėtai pasikeitusios situacijos, persikėlė į virtualią erdvę. Tai įtakojo ir fizinių apsilankymų skaičių bibliotekose. Nauja situacija privertė ieškoti naujų galimybių ir pirmojo karantino metu, dirbant nuotoliniu būdu, darbuotojai ieškojo galimybių, kaip priartėti

prie vartotojų, organizavo renginius (konkursus, viktorinas, parodas) virtualioje erdvėje. Kalbant apie renginių lankytojus, fizinių apsilankymų skaičius RMMVB renginiuose 2020 m., lyginant su 2019 m., sumažėjo 29,6 proc.

Bibliotekos organizuotų 2018-2020 m. renginių* lankytojų skaičius

Vyko	Lankytojų iš viso				iš jų			
					Vaikų lankytojų			
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Pokytis proc.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	Pokytis proc.
VB	2654	5201	2251	-56,7	1263	1446	383	-73,5
MF	936	1462	1576	7,8	424	705	686	2,7
KF	11009	10224	8067	-21,1	4447	4166	2300	-44,8
RMMVB	15862	16887	11894	-29,6	8465	6317	3369	- 46,7

*įskaitant edukacinius ir mokomuosius renginius

Dėl Covid-19 pandemijos rajono bibliotekos nuo 2020 m. kovo 13 d. dirbo nuotoliniu būdu (vartotojų neaptarnavo), vėliau dirbo su apribojimais arba bekontakčiu būdu (apie 4 mėn.), knygas užsisakant iš anksto. Bet nebuvo teikiamos kitos fizinės paslaugos – vieša interneto prieiga, spausdinimo, kopijavimo paslaugos. Tai sunkino vartotojų pritraukimą. Tačiau vertinant sunkią aptarnavimo situaciją vis tik sugebėta 2020 m. į RMMVB sutelkti 22,3 proc. gyventojų ir tai tik 1 proc. mažiau nei 2019 m. Galime drąsiai teigti, kad 88,8 proc. vartotojų yra lojalūs bibliotekos paslaugų vartotojai.

Lyginant 2020 m. su 2019 m. dokumentų gyventojams išduota mažiau. Laikantis rekomendacijų dėl Covid-19 ligos suvaldymo, mažiau lankytis susibūrimo vietose ir siekiant vartotojus pilniau aprūpinti dokumentais, buvo nuspręsta padidinti išduodamų dokumentų limitą LIBIS, t. y. padidintas vienam vartotojui galimų paimti dokumentų skaičius. Dokumentų išduoties rezultatams pasiekti turėjo ir tai, kad RMMVB dalyvavo apskričių viešųjų bibliotekų organizuojamame skaitymo skatinimo projekte „Skaitymo iššūkis 2020“. Svetainėje www.vasarasuknyga.lt užsiregistravo ir per 3 vasaros mėnesius akcijoje sudalyvavo 557 dalyviai, VB ir filialų skaitytojai (2019 m. – 419, 2018 m. - 221), iš kurių net 474 įveikė „Skaitymo iššūkį“ perskaitydami visas 5 knygas. Per tris mėnesius projekto „Skaitymo iššūkis“ RMMVB dalyviai perskaitė 2708 knygas (2019 m. – 2209) ir tai sudaro 1,7 proc. visos išduoties.

Bendra dokumentų išduotis 2020 m., lyginant su 2019 m., RMMVB sumažėjo 23,2 proc., VB – 31,5 proc. Ariogalos miesto filiale - 8,1 proc. 2020 m. 1 kaimo filiale vidutiniškai išduota dokumentų 19,7 proc. mažiau. Vartotojų aptarnavimas bekontakčiu būdu labai sumažino išdavimo vietoje rodiklius, nes ilgą laiką neveikė periodinių ir kraštotyros leidinių skaityklos.

Dokumentų išduotis 2018-2020 m.

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius						Vidutinis 1 bibliotekos išduotų dokumentų skaičius		
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikams					
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
VB	69141	78727	53948	16391	16636	9866	69141	78727	53948
MF	17194	17594	16162	6889	6986	6093	17194	17594	16162
KF	112969	111897	89806	28521	26715	19602	4911,7	4865,1	3904,6
RMMVB	199304	208218	159916	51801	50337	35561	7972,2	8328,7	6396,6

Vartotojų skaitymo intensyvumas 2018-2020 m.

Biblioteka	Vieno vartotojo panaudotų dokumentų skaičius					
	Visų registruotų vartotojų			Vaikų vartotojų		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
VB	23,4	25,2	21,4	19,7	19,9	15,5
MF	25,5	26,1	25,1	22,7	23,1	21,4
KF	27,0	27,7	23,7	23,1	23,4	18,5
RMMVB	25,5	26,6	23,0	21,8	22,1	18,0

Naudojimasis internetu paslaugomis

RMMVB VIP naudotojams yra įrengtos 78 darbo vietos. VB vartotojams skirta 12 darbo vietų VIP. 2020 m. VIP paslaugų vartotojų (unikalių lankytojų) RMMVB buvo 30 proc. mažiau, lyginant su 2019 m. Priežastis – dėl Covid-19 ligos protrūkio ir dviejų karantinų bibliotekos negalėjo aptarnauti tiesiogiai vartotojų beveik pusę metų. Tai taip pat galėjo lemti unikalių vartotojų ir unikalių lankytojų mažėjimą. Atnaujinus kompiuterių ir interneto įrangą iš projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu VIP“ vartotojai turėjo galimybę jungtis su savo mobiliais įrenginiais prie Bibliotekos interneto per bevielį ryšį (Wi-Fi), kurių interneto srautai apskaitomi VIP sistemoje. Tai lėmė padidėjusį VIP kreipčių (seansų) skaičių. RMMVB seansų 2020 m., lyginant su 2019 m., registruota 15,2 proc. daugiau.

Naudojimasis vieša interneto prieiga 2018-2020 m.

	Viešos interneto prieigos (VIP) vietų skaičius			VIP unikalių lankytojų			Unikalių VIP vartotojų skaičius			VIP kreipčių (seansų) skaičius		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
VB	12	15	12	688	707	393	197	247	159	4559	4831	5701
MF	5	5	5	228	228	200	28	24	9	2224	2184	2305
KF	64	64	61	1166	1122	869	145	186	82	16999	15157	18155
RMMVB	81	84	78	2082	2057	1462	370	457	250	23782	22172	26161

Socialinių tinklų naudojimas

Ataskaitiniais metais socialiniame tinkle *Facebook* paskyras turėjo 19 kaimo filialų, Ariogalos miesto filialas ir VB. VB nuo 2020 m. rudens turi paskyrą ir socialiniame tinkle *Instagram*. Iki 2020 m. bibliotekos socialiniais tinklais naudojosi ne itin aktyviai. Dėl žinių trūkumo

kai kurie kaimų filialų socialinio tinklo *Facebook* profiliai buvo sukurti neteisingai (ne kaip įstaigos, o kaip asmens) ir negalėjo gauti duomenų apie puslapio naudojimą, peržiūras ir kitus parametrus. Tačiau paskelbus šalyje karantiną ir organizuojant nuotolinį darbą ši veikla tapo labai svarbi ir į socialinius tinklus persikėlė ne tik informacija apie bibliotekos veiklas, paslaugas, bet ir pradėti organizuoti virtualūs renginiai.

Išanalizavus VB 2020 m. *Facebook* vartotojų duomenis pagal mėnesius, galima teigti, kad didžiausias sekėjų skaičius buvo pasiektas gruodžio mėnesį (1470), o puslapį mėgstančiųjų skaičius – spalio mėnesį (1360).

Naudojimas bibliotekos elektroninėmis paslaugomis ir produktais

Eil. Nr.	El. paslaugos ir produktai	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019/2020 m. skirtumas (+;-)
1.	Interneto svetainė https://www.raseiniai.rvb.lt 2013-02-05/2018-12-15				
	Unikalūs lankytojai	4597	1287	1653	+366
	Puslapio peržiūros	10069	4471	22723	+18252
2.	Facebook paskyra http://www.facebook.com/raseiniubiblioteka				
	Sekėjai	-	1256	1464	+208
	Įrašų peržiūrų skaičius	-	2809	4955	+2146

Bibliotekos veiklų viešinimas

2020 m. apie vykusius renginius, projektus ir kitas veiklas publikuota 281 straipsnis (2019 m.-318) periodinėje rajono ir respublikinėje spaudoje, RMMVB bei kitų įstaigų, organizacijų, žiniasklaidos interneto svetainėse. Iš jų 22 informaciniai pranešimai apie Ariogalos miesto filialo veiklą, 158 straipsniai ir informaciniai pranešimai parengti VB specialistų. Straipsnius bibliotekų veiklos klausimais rašė RMMVB direktorius, Informacinių paslaugų ir vaikų literatūros skyriaus vedėjas, visuomenės informavimo specialistas, vyresn. bibliotekininkai, Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vyr. bibliotekininkas, direktoriaus pavaduotojas.

Periodiniuose leidiniuose paskelbta straipsnių ir informacinių pranešimų, susijusių su RMMVB veikla – 112. Ne bibliotekininkų skelbta informacija – 34. Profesiniame žurnale „Tarp knygų“ buvo išspausdintas tik 1 straipsnis.

IV SKYRIUS KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

Plečiantis bibliotekų veiklų ratui bei ieškant naujų formų vartotojų pritraukimui, jų kultūrinių poreikių tenkinimui RMMVB organizuojami kultūros renginiai apima ne tik skaitymo ir

literatūros populiarinimo, bet ir edukacinius, mokomuosius, laisvalaikio praleidimo ir kitų formų bei turinio renginius.

Tiek kultūros, tiek ir edukacinių renginių ir jų lankytojų skaičiaus pokyčiams 2020 m. įtakos turėjo pandemijos prevencinių priemonių taikymas. Dalis planuotų renginių neįvyko arba persikėlė į virtualią erdvę.

Bibliotekos organizuotų 2018-2020 m. renginių* skaičius

Vyko	Renginių iš viso*			Iš to skaičiaus								
				Žodiniai			Kompleksiniai			Parodos		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
a) Bendri renginių rodikliai												
VB	163	124	165	82	34	27	16	15	6	52	54	34
MF	73	56	58	19	13	12	1	0	0	49	32	38
KF	691	658	428	224	207	0	89	73	39	262	256	257
RMMVB	927	838	705	325	154	157	106	88	45	363	342	329
b) Renginių vaikams rodikliai												
VB	79	65	30	42	18	8	4	2	0	21	24	15
MF	42	27	28	12	7	7	1	0	0	27	17	19
KF	334	296	200	122	115	0	48	37	19	111	98	91
RMMVB	455	388	258	176	140	71	53	39	19	159	139	125

*įskaitant edukacinius ir mokomuosius renginius

VB projekto „Dailininkas ir vaikiška knyga 2020“ 4 renginiai vyko kontaktiniu būdu. Juos vedė vaikų knygų kūrėjai rašytojai Tomas Dirgėla ir Benas Bėrantas bei knygų iliustruotojos Vilija Kvieskaitė ir Inga Dagilė, dailės mokytoja Donvina Dambrauskaitė. Šie edukaciniai renginiai buvo įdomūs, turiningi, skirti jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikams. Jaunesnio mokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus vaikams buvo praversti 5 žodiniai renginiai, skirti Astridos Lindgren gyvenimo ir kūrybos apžvalgai, knygų patiemis mažiausiems skaitytojams pristatymui, skaitymo skatinimui.

Edukacinį kaniterapijos užsiėmimą mūsų Bibliotekoje organizavo Kauno apskrities viešoji biblioteka, įgyvendindama LR kultūros ministerijos finansuojamą priemonę „Aprūpinti bibliotekas socialinės ir informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga bei priemonėmis“.

Iš programos „Susitikime bibliotekoje“ lėšų suorganizuoti 35 renginiai. Šia programai paraiškas pateikė bei gavo finansavimą VB skyriai bei Betygalos, Milašaičių, Gruzdiškės, Katauskių, Šiluvos, Žaiginio, Ariogalos, Butkiškės, Pramedžiavos, Paupio, Paliepių, Kaulakių, Verėduvos, Sujainių, Vosiliškio filialai.

Vyko susitikimai su rašytojais, knygų pristatymai VB ir filialuose. Mindaugo Milinio knygos „Partizanas II“, Aldonos Ruseckaitės knygos „Padai pilni vinių“, knygos „Pranciškus Baltrus Šivickis 1882-1968“, Juozo Mickevičiaus knygos „Tu, Dubysa, kalta“, susitikimas su

rašytoja, poete Dalia Teišerskyte. Verėduvos filiale suorganizuotas susitikimas su rašytoja Lavisa Spell.

Surengtos ir lankytojams pristatytos šios parodos: VB - Alberto Dukauskio tapybos darbų paroda „Yra šalis, kur upės teka“, Mindaugo Norkaus fotografijų paroda „Akimirkos“, Zenono Nekročiaus ir Virgilijaus Ūsinavičiaus fotografijų paroda „Kelias į Laisvę. Lietuva 1988-1991 metais“, Viganto Giedraičio fotografijų paroda „Kopų paslapties beiėškant“, Eglės Karpavičiūtės tapybos darbų paroda „Tikrovės įspūdis“ ir Kaulakių filiale - Juozo Žuko tapybos ir grafikos darbų paroda.

Pauliaus Širvio 100-osios gimimo metinės paminėtos Šiluvos filiale organizuojant netradicinės formos renginį – „Baidarių žygis su knyga“. Pašaltuonio filiale P. Širvio 100-mečiui suorganizuota literatūrinė-muzikinė popietė „Aš beržas. Lietuviškas beržas“.

Paminėti ir kiti Lietuvos Respublikos Seimo paskelbti metai:

- Eugenijos Šimkūnaitės metai paminėti Gruzdiškės filiale suorganizuojant Žolinės šventę „Besibaigianti vasara kvepia žolynais“ (2020-08-14) ir Kalnujų filiale – Žolinės šventę „Vasara žolynų žieduose“ (2020-08-15);

- Tautodailės metai paminėti Ariogalos miesto bibliotekoje eksponuojant tautodailės darbų parodą „Tautodailės skrynių pravėrus“, Betygalos filiale surengta Antano Lukošiaus drožinių paroda, Paliepių filiale surengta paroda „Tautos raštuose įaušta savastis“;

- UNESCO pasaulio paveldo Lietuvoje metai paminėti organizuojant Viganto Giedraičio fotografijų „Kopų paslapties beiėškant“, Eglės Karpavičiūtės tapybos darbų „Tikrovės įspūdis“ parodas bei Miglės Trainienės darbų virtualią parodą.

Lietuvos valstybės atkūrimo diena skirti renginiai: Kaulakių filiale literatūrinė muzikinė valanda „Tu-mano Lietuva“ su Elvyra Vaštakiene ir Alfonsu Vaičiuliu; VB popietė „Nuo Vasario 16-osios iki Kovo 11-osios“, kurioje dalyvavo Lietuvos visuomenės ir politikos veikėjas, Nepriklausomybės Akto signataras, Socialdemokratų partijos garbės pirmininkas ir žurnalistas Česlovas Juršėnas. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui skirti renginiai vyko VB, Nemakščių, Sujainių, Girkalnio, Nemakščių ir kt. filialuose.

Karantino metu organizuoti tik virtualūs renginiai – Skaitmeninės savaitės, Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės bei Šiaurės šalių literatūros savaitės renginiai.

Edukaciniai renginiai

Šiluvos, Žaiginio, Ariogalos, Vosiliškio, Gruzdiškės, Ilgižių filialuose buvo praveisti edukaciniai renginiai su edukatorėmis Igne Zarambaite, Vilma Butkiene, Ingrida Šeryte, Laura Kazlauske. Vosiliškio filiale suaugusiems skirta edukacinį renginį „Muilo gamyba“ vedė Betygalos vaikų dienos centro vadovė Laura Kazlauskė. Ilgižių filiale vyko edukacinis užsiėmimas „Piešimas

ant vandens“. Kalnujų filiale – edukaciniai užsiėmimai vaikams, kurių metu jaunieji skaitytojai susipažino su knygos metrika, gaminosi knygelę patys, mokėsi naudotis bibliotekos fondais, piešė ant akmenukų. Pramedžiavos filiale – mokybiniai edukaciniai renginiai „Pasigamink Užgavėnių kaukę“, užsiėmimas vaikams „Piešimas ant stiklo“, edukacinis užsiėmimas vaikams „Pasigamink medžiaginį pirkinių krepšelį“. Šiluvos filiale – suorganizuotas mokomasis renginys, praktinis-kūrybinis užsiėmimas „Ekologinių idėjų ir veiklų taikymas bibliotekoje“. Šiluvos ir Pramedžiavos filialai su pagamintais darbais dalyvavo Kauno apskrities viešosios bibliotekos konkurse „Ekologinių idėjų ir veiklų taikymas bibliotekose“ ir užėmė 2 vietą.

Dalis kaimo filialų renginių buvo organizuoti bendradarbiaujant su bendruomenėmis, Raseinių rajono kultūros centro filialais. Tai dažniausiai liaudies tradicijoms išlaikyti ir valstybinėms šventėms paminėti skirti renginiai.

Mokymai gyventojams ir bibliotekos vartotojams

2020 m. gyventojams buvo organizuojami projekto „Prisijungusi Lietuva“ kompiuterinio raštingumo mokymai VB, Ariogalos, Betygalos, Šiluvos, Žaiginio filialuose. Įvyko kompiuterinio raštingumo pradžios mokymai ir informacinio raštingumo mokymai įvairiomis temomis – darbas internete, darbas su skaičiuokle, naudojimas e-paslaugomis. Mokymai vyko pagal projekto „Prisijungusi Lietuva“ paruoštas mokymo programas. Jų metu mokytis 1006 gyventojai, iš jų 80 – kompiuterinio raštingumo pradžiamokslių.

Pagal RMMVB paruoštas programas suorganizuota 19 val. mokymų. Bibliotekininkai nuolat vedė individualias konsultacijas, mokė rezervuoti knygas LIBIS.

Virtualūs renginiai

2020 m. RMMVB suorganizuoti 208 virtualūs renginiai. Iš jų 81 suorganizavo VB, 12 renginių – Ariogalos miesto filialas ir 115 – kaimų filialai. Vidutiniškai vienam filialui teko po 5 virtualius renginius. Daugiausiai virtualių renginių suorganizavo Kalnujų, Šiluvos, Betygalos filialai.

Suaugusiems bibliotekos vartotojams surengti 77 virtualūs renginiai, tai transliacijos ir mokymai, kuriuose dalyvavo 882 asmenys. Vaikams suorganizuoti 4 edukaciniai projekto „Dailininkas ir vaikiška knyga 2020“ užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 353 vaikai. Į virtualią erdvę perkeltos 3 kūrybinių darbų (vaikų piešinių, atvirukų, piešinių ant šilko) parodos. Virtualioje erdvėje paskelbti du reklaminiai filmukai „Metų knygos rinkimai 2020“ ir „Šiaurės šalių literatūros savaitė“.

Filialuose dažniausiai organizuotos virtualios parodos. Daugiausiai tai piešinių ar darbų parodos.

V SKYRIUS

PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS SIEKiant TOBULINTI PASLAUGAS

Projekto pavadinimas. Tikslai ir uždaviniai Projekto rengėjai	Vykdymo/ dalyvavimo laikotarpis	Dalyviai ir partneriai	Rezultatai*	Kas finansuoja	Pritrauktos lėšos (be SVB indėlio)
1	2	3	4	5	6
Bibliotekos rengti ir vykdyti projektai					
Pavadinimas „Dailininkas ir vaikiška knyga 2020“ Tikslai: Skatinti skaitymą, susidomėjimą knyga, ugdyti vaikų kūrybiškumą. Uždaviniai: suorganizuoti 10 profesionalių menininkų, kūrėjų, rašytojų edukacinių renginių vaikams, parengti 3 parodas Padalinio, parengusio projektą, pavadinimas: Informacinių paslaugų ir vaikų literatūros skyrius	2020 m. vasario 1 – gruodžio 31 d.	Raseinių Šaltinio progimnazija, Viešoji įstaiga Raseinių neįgaliųjų užimtumo ir paslaugų centras	Projektas visiškai įvykdytas	Lietuvos kultūros taryba, Raseinių rajono savivaldybė	1500,00 Eur 639,47 Eur
Projektai, kuriuose biblioteka dalyvavo vykdant projektą					
Pavadinimas: Kultūros ministerijos finansuojama priemonė „Aprūpinti bibliotekas socialinės ir informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga bei priemonėmis“ Tikslai: skatinti dalyvių bendravimą, lavinti sensorinius pojūčius, ugdyti socialinius įgūdžius, empatiją Uždaviniai: neįgaliesiems suorganizuoti renginį.	2018-2020 m.	Viešoji įstaiga Raseinių neįgaliųjų užimtumo ir paslaugų centras	Edukacinis kaniterapijos užsiėmimas neįgaliesiems (2020 rugpjūčio 25 d.)	Kultūros ministerija	-
Pavadinimas: Projektas „Autizmo spektro ir kitų kalbos, komunikacijos ir elgesio sutrikimų turintiems asmenims draugiškų bibliotekų tinklo diegimas“ Tikslai: didinti bibliotekų paslaugų prieinamumą įvairių negalią turintiems žmonėms, skatinti visuomenės informuotumą ir ugdyti toleranciją. Uždaviniai: bibliotekoje pritaikyti infrastruktūrinius sprendimus, tobulinti darbuotojų kompetencijas ruošiantis bendrauti su Autizmo spektro (ASS) ir kitų kalbos, komunikacijos ir elgesio sutrikimų turinčiais lankytojais	Nuo 2020 m.	LSVBA, Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“, asociacija „Šiaulių lietaus vaikai“.	Bibliotekoje pritaikyti infrastruktūriniai sprendimai, tobulintos darbuotojų kompetencijos	LR kultūros ministerija	„Sensorinio gesintuvo“ rinkinys 217,09 Eur vertės
„Kūrybinis-terapinis rašymas – nuo dirbtuvių iki maratonų“! „Kaip (iš)būti“! (Jonavos viešosios bibliotekos projektas). Tikslas – skatinti gyventojų kūrybingumą, saviraišką ir įsitraukimą į turiningą veiklą, pasitelkiant kultūros paslaugas, teikiamas skaitmeninėmis technologijomis	2020 m.	Partneriai Jonavos VB, Šakių VB ir RMMVB. Dalyviai gyventojai	http://rasym.omaratonas.lt/ Suorganizuoti 3 kūrybinio-terapinio rašymo užsiėmimai ir kūrybinio rašymo	LKT	Tiesioginių lėšų negauta. Gyventojai turėjo nemokamai galimybę dalyvauti Kūrybinio rašymo užsiėmimuose

			maratonas, Kūrybinėse dirbtuvėse dalyvavo 24 dalyviai		
Projektas „Prisijungusi Lietuva“	2018-2021 metai		84 mokymai, apmokyti 1006 suaugusieji	ES	
Projektas „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“	2018-2021 metai		2020 m. atnaujinta VIP įranga 5-iose filialuose	ES	
KAVB projektas „Draugiška aplinkai biblioteka“. Konkursas „Ekologinių idėjų ir veiklų taikymas bibliotekose“. Tikslas-ugdyti aplinkosauginę ir ekologinę savimone, formuoti kūrybišką požiūrį į antrinių daiktų panaudojimą, tvarias aplinkosaugines praktikas	2020 m. rugpjūčio 10 d. iki rugsėjo 14		Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešosios bibliotekos Šiluvos ir Pramedžiavo s filialams atiteko 2 vieta	LKT	Laimėjo po rūšiavimo šiukšliadėžę (2 konteinerių, 30 l talpos) bei ekologiškas užrašines
Projektas „Nenuobodžiauk“			Į RMMVB interneto svetainę įkelti 8 informaciniai pranešimai apie projektą,		
„Gyvenimo spalvos“. Tikslas – didinti senjorų, neįgaliųjų, pabėgėlių ir kitų socialinę atskirtį patiriančių asmenų integraciją į visuomenę teikiant paslaugas ir skatinant savanorišką veiklą. Numatoma, kad projekte dalyvaus ne mažiau kaip 81 unikalūs dalyvis/ asmuo. Projekto veiklos skirstomos į dvi kategorijas tai edukacija ir sociokultūrinės veiklos.		Projekto tikslinė grupė – senjorai, neįgalieji ir pabėgėlis	Suorganizuotas renginys Raseinių VB, kuriame dalyvavo Raseinių rajono ir Kėdainių rajono gyventojai	ES struktūrinių fondų	
VO Šiluvos bendruomenės „Aušrinė“ projektas vaikų vasaros stovyklas „AUKIME IR TOBULĖKIME DRAUGE 2020“	2020 m. rugpjūčio 17-22 d.	Šiluvos filialo skaitytojai vaikai	Suorganizuota 15-ai vaikų, 6 dienų vasaros edukacinė-pažintinė-turistinė stovykla,	Raseinių rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programa	
VO Šiluvos bendruomenės „Aušrinė“ projektas vaikų vasaros stovykla „ATRASK, PAŽINK IR PASIIMK 2020“	2020 m. rugsėjo 17-18 d.	Šiluvos filialo skaitytojai vaikai	Suorganizuoti du užsiėmimai	Raseinių rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programa	

2020 metais RMMVB dalyvavo 11-oje kitų organizacijų ir įstaigų vykdomuose projektuose.

3 projektai vykdomi ES struktūrinių fondų. Projektai „Prisijungusi Lietuva“ ir „Gyventojų

skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ pagerino RMMVB VIP infrastruktūrą, kėlė darbuotojų kompetencijas šioje srityje ir buvo labai naudingi paslaugų vartotojams bei gyventojams.

2020 metais Lietuvos kultūros tarybai buvo pateiktos 3 RMMVB projektų paraiškos: „Dailininkas ir vaikiška knyga 2020“, „Pažink, skatink, tausok“, „Mokykis, kurk, pramogauk su IT“. Finansuotas projektas „Dailininkas ir vaikiška knyga 2020“. 2 projektams finansavimas nebuvo skirtas. Tačiau projektas „Pažink, skatink, tausok“, skirtas UNESCO metams paminėti, iš dalies įvykdytas VB lėšomis.

2020 m. buvo parengtos 7 paraiškos Kultūros paso paslaugoms teikti. Patvirtintos dvi. Tai „Dailininkas ir vaikiška knyga“ ir „Vieškeliu ateinanti istorija“. Tačiau IV ketvirtį nebuvo galimybių dėl karantino šių paslaugų teikti ir įgyvendinti kontaktiniu būdu, o virtualiai paslaugos teikti neleido administratoriai.

VI SKYRIUS DOKUMENTŲ FONDO FORMAVIMAS

Aprūpinimas naujais dokumentais 2018- 2020 m., fiziniai vienetai

Biblioteka	Gauta dokumentų			Pokytis 2019/2020 m. (+;-)		1 gyventojui tenka naujų dokumentų		
	2018	2019	2020	Vienetai	Procentai	2018	2019	2020
VB*	3019	3266	3575	+309	+9,5	0,3	0,3	0,3
MF*	1175	1174	1368	+194	+16,5			
KF	13267	12771	13085	+314	+2,5	0,7	0,6	0,7
RMMVB	17461	17211	18028	+817	+4,7	0,5	0,5	0,5

**I gyventojui mieste tenkančių dokumentų skaičius paskaičiuotas bendrai VB ir MF*

2020 m. gauta 10508 fiz. vnt. (tai sudaro 58,3 proc. gautų naujų dokumentų), 152 pavad. periodinių leidinių (prenumeruojamų periodinių leidinių gauta 126 pavad.).

Iš jų:

- VB 1282 fiz. vnt., 142 pavad. (prenumeruojamų periodinių leidinių 116 pavad.) (periodiniai leidiniai sudaro 35,9 proc. naujų dokumentų);
- Ariogalos miesto filialas 673 fiz. vnt., 76 pavad. (prenumeruojamų periodinių leidinių 33 pavad.) (periodiniai leidiniai sudaro 49,2 proc. naujų dokumentų);
- vidutiniškai kaimo filialas gavo 372 fiz. vnt., 22 pavad. (prenumeruojamų periodinių leidinių 17 pavad.) (periodiniai leidiniai sudaro 65,4 proc. naujų dokumentų).

Kaip matome iš pateiktų skaičių, didžiausias periodinių leidinių procentas nuo viso dokumentų gavimo yra VB kaimo filialuose.

Lyginant su 2019 m., 2020 m. gauta 61 fiz. vnt. ir 8 pavad. mažiau periodinių leidinių, nes karantino metu sumažėjo kai kurių žurnalų periodiškumas, kai kurių leidyba buvo visiškai sustabdyta, o kai kurių leidinių atsisakyta dėl mažesnio jų skaitomumo.

2020 m. RMMVB lėšos dokumentų įsigijimui, lyginant su 2019 m., padidėjo 23062,27 Eur. (žr. 20 lent.).

RMMVB lėšos dokumentų įsigijimui 2018-2020 m., eurai

Metai	Skirta lėšų			
	Iš viso	iš to skaičiaus		
		LR KM	Savivaldybė	Projektų lėšos
2018 m.	48076,87	27867,00	20107,01	102,86
2019 m.	48108,10	27542,00	20566,10	0
2020 m.	71170,37	54546,00	16624,37	0
Skirtumas 2019/2020 m., procentai	+48	+98	-19	0

Paaiškinimas. Į šią lentelę įtrauktos lėšos už kurias buvo nupirkti dokumentai (žurnalai ir knygos), tačiau faktiškai jos priskiriamos prie kitų lėšų), projektų, paramos, leidybos. Skirtumas – 153,78 Eur.

LR kultūros ministerijos lėšos padidėjo net 27004 Eur: dokumentų fondų komplektavimui iš valstybės biudžeto lėšų vasario mėn. skirta 31398 Eur (3856 Eur daugiau negu 2019 m.) ir papildomai dėl Covid-19 pandemijos iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų gegužės mėn. skirta 23148 Eur. Nors LR kultūros ministerijos lėšos labai gausiai papildė RMMVB biudžeto dalį, skirtą naujų dokumentų pirkimui, tačiau rajono Savivaldybės lėšos dokumentų pirkimui, lyginant su praėjusiais metais, sumažėjo 3941,73 Eur. Projektų lėšų dokumentams įsigyti ataskaitiniais metais nebuvo gauta. 2020 m. lėšų 1 gyventojui dokumentams įsigyti teko 0,66 Eur daugiau negu 2019 m., iš jų: LR kultūros ministerijos lėšos 1 gyventojui padidėjo 0,80 Eur, rajono Savivaldybės lėšos sumažėjo 0,14 Eur.

2020 m., kaip ir ankstesniais metais, daugiausiai dokumentų - 9545 fiz. vnt. (53 proc.) įsigyta už rajono Savivaldybės lėšas, nors jos ir sumažėjo. Taip yra todėl, kad už rajono Savivaldybės lėšas prenumeruojami periodiniai leidiniai, kurių yra didelis egzemplioriškumas. Už šias lėšas gauta 9534 fiz. vnt. periodinių leidinių ir tik 11 fiz. vnt. knygų. Paramos būdu gauta 2016 fiz. vnt. (11,2 proc.) dokumentų. Iš jų 975 fiz. vnt. periodinių leidinių, kurie sudaro 48,4 proc. paramos. Ataskaitiniais metais dėl sustabdyto centralizuoto leidinių pristatymo gauta labai mažai Lietuvos kultūros tarybos finansuojamų dokumentų. 2020 m. paramos būdu gauta 1665 fiz. vnt. dokumentų mažiau negu 2019 m.

Tačiau 2020 m. labai padidėjo už LR kultūros ministerijos lėšas gautų dokumentų kiekis: iš viso gauta 6441 fiz. vnt. (35,7 proc.) naujų dokumentų, t. y. 3069 fiz. vnt. daugiau negu 2019 m. Už LR kultūros ministerijos lėšas gautų dokumentų kiekis ypač padidėjo dėl gegužės mėn. gautų

papildomų valstybės vardu pasiskolintų lėšų, už jas įsigyta 2752 fiz. vnt. dokumentų. Iš kitų finansavimo šaltinių gauti tik 26 fiz. vnt. (0,1 proc.) dokumentų.

Dokumentų antrinė atranka ir nurašymas

Siekiant organizuoti paklausius fondus, RMMVB kasmet atlieka dokumentų peržiūrą. 2020 m. nurašyta 183 fiz. vnt. dokumentų daugiau, negu 2019 m.

Dokumentų nurašymo priežastys 2018-2020 m., fiziniai vienetai

Metai	Nurašyta iš viso	iš to skaičiaus			
		Susidėvėjusių	Pasenusių turiniu	Perduotų mainams	Vartotojų prarastos
2018 m.	25431	12843	12483	0	105
2019 m.	23019	11502	11399	0	118
2020 m.	23202	12254	10938	0	10
Skirtumas 2019/2020 m., procentai	+0,8	+6,5	-0,4	0	-91,5

2020 m., kaip ir ankstesniais metais, daugiausiai nurašyta susidėvėjusių dokumentų – 12254 fiz. vnt. (52,8 proc.), 47,1 proc. nurašytų dokumentų sudaro praradę aktualumą dokumentai, iš jų net 99,4 proc. – periodiniai leidiniai. Dokumentų nurašymas 2020 m., lyginant su 2019 m., sumažėjo VB kaimo filialuose ir Ariogalos miesto filiale, o VB nurašyta žymiai daugiau dokumentų negu praėjusiais metais.

Krašto dokumentų fondas ir jo panaudojimas

2020 m. VB kraštotyros fondas papildytas 34 fiz. vnt. Į NBDB buvo pateikti 1604 analiziniai bibliografiniai įrašai, kraštotyros kartoteka papildyta 430 kortelių. 2020 m. prof. Juozapo Girdzijausko rankraščių fondo apklankams sukurta 120 bibliografinių įrašų bibliotekos elektroniniame kataloge.

Parengtas ir išleistas Raseinių krašto kultūros ir istorijos žurnalas „Rasupis“ Nr.3.

2020 m. parengta 18 kraštotyros darbų. Iš jų – 17 spausdintų ir 1 elektroninis išteklius.

Dokumentų fondo apsauga

Siekiant sustiprinti RMMVB fondų apsaugą, kas 7 metus tikrinami VB filialų dokumentų fondai. 2020 m. buvo patikrinti Gruzdiškės ir Žaiginio filialų fondai. Keičiantis darbuotojams, atlikti fondo perdavimai Verėduvos ir Katauskių filialuose. Filialų fondo patikrinimai atlikti, naudojant brūkšninių kodų skaitytuvus. Bibliotekų fonduose sutikrinti dokumentai, atrinkti ir nurašyti susidėvėję ir nebeaktualūs dokumentai, vietoj trūkstamų dokumentų atkurti nauji leidiniai, surašyti patikrinimo aktai.

Dokumentų skaitmeninimas

Bibliotekos interneto svetainės <https://www.raseiniai.rvb.lt/skaitmeninti-leidiniai/> rubrikoje „Raseinistika“ yra paskelbti viešai prieinami suskaitmeninti septyni Raseinių krašto rašytinio paveldo objektai – Š. Kadušino spaustuvės išleisti leidiniai: „Vidurinių amžių istorijos

chronologija“ (63 vaizdai), „Naujųjų amžių istorijos chronologija“ (52 vaizdai), „Skenduolis“ (79 vaizdai), „Geografijos pradžia“ (44 vaizdai), „Lietuvos neprigulmys“ (31 vaizdas), „Retorika“ (116 vaizdų) „Visuomenės ūkis: visuomeninio mokslo vadovėlis“ (42 vaizdai). Suskaitmenintus objektus sudaro 427 vaizdai.

2020 m. buvo suskaitmeninti keturi objektai, kuriuos sudaro 233 vaizdai.

VII SKYRIUS

TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Kultūros įstaigų vartotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis patvirtintą tyrimo metodiką ir rekomendacijas, buvo paruoštas ir 2020 m. liepos 20 d. – rugpjūčio 25 d. vykdytas RMMVB ir jos struktūrinių padalinių (kaimo filialų) vartotojų pasitenkinimo lygio teikiamomis paslaugomis tyrimas-apklausa. Tyrime dalyvavo 538 respondentai. Atsižvelgiant į tyrimo rezultatus, numatoma: dėl vartotojų aptarnavimo kokybės bei Bibliotekos darbo ir paslaugų gerinimo organizuoti darbuotojų mokymus; VB svetainę ir socialinio tinklo *Facebook* paskyrą tvarkys viešinimo Informacijos specialistas, kuris ne tik įkels informaciją, bet ir bus atsakingas už informacijos savalaikiškumą, suderinimą, sklaidą, tai pagerins Bibliotekos elektroninės erdvės kokybę; didesnę dėmesį skirti vartotojų švietimui ir supažindinimui su Bibliotekos informacinėmis paslaugomis, duomenų bazėmis ir kitomis elektroninių paslaugų galimybėmis; organizuoti mokymus, kaip naudotis Bibliotekos elektroninėmis paslaugomis ir duomenų bazėmis, juos įtraukti į Bibliotekos 2021 m. veiklos planus; gerinti edukacinių užsiėmimų kokybę bei informacijos sklaidą apie pačius užsiėmimus, ieškoti patrauklių darbo formų, kurti naujas paslaugas, kas skatintų bendruomenės narius lankytis Bibliotekose ir tapti pastoviais paslaugų vartotojais.

Dalyvavimas nacionaliniuose tyrimuose:

- 2020 m. Biblioteka dalyvavo Nacionalinės bibliotekos Bibliotekininkystės ir bibliografijos tyrimų skyriaus inicijuoto kompleksinio šalies viešųjų bibliotekų tyrime „Viešųjų bibliotekų specialistų kompetencijų tobulinimo ir metodinės pagalbos poreikiai“, kurio metu apklausti visi RMMVB ir filialų darbuotojai. Apdoroti apklausos duomenys pateikti Kauno apskrities viešajai bibliotekai.

- Siekiant išsiaiškinti Kauno regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų poreikius, tiesiogiai susijusius su skaitmeninimo veiklų vykdymu, pildytos anketos el. erdvėje. Šios apklausos yra Kauno apskrities viešosios bibliotekos vykdomo tyrimo „Skaitmeninimo paslaugų poreikiai ir pasitenkinimas jomis“ dalis, todėl RMMVB atsakymai prisidės prie bendro skaitmeninimo paslaugų

teikimo situacijos įvertinimo ir galimų probleminių klausimų identifikavimo Kauno regione, taip pat padės sklandžiau planuoti ir organizuoti skaitmeninio veiklas.

2020 m. vyr. metodininkas analizavo ir kontroliavo struktūrinių padalinių (kaimo filialų) veiklą, teikė jiems metodinę ir praktinę pagalbą. Per metus į rajono filialus išvykta 25 kartus (2019 m. – 32, 2018 m. – 27). Dėl karantino ribojimų išvykų į struktūrinius padalinius sumažėjo, tačiau itin padidėjo nuotolinių konsultacijų skaičius.

VIII SKYRIUS PERSONALAS

Iš viso 2020 m. RMMVB buvo patvirtinta 50,5 etato, dirbo – 52 darbuotojai, iš jų profesionalių bibliotekininkų – 43, kitų darbuotojų - 9. Nepilną darbo dieną dirbo 15 profesionalių bibliotekininkų. Visi nepilną dieną dirbantys darbuotojai dirbo kaimo filialuose. 2 darbuotojos buvo vaiko auginimo atostogose.

Darbuotojai 2020 metais

Biblioteka	Iš viso darbuotojų	Profesionalių bibliotekininkų											
		Iš viso	Dirbančių nepilną d.d.	Su aukštuoju išsilavinimu				Su aukštesniuoju išsilavinimu				Su kitu išsilavinimu	
				Iš viso	%	Bibliotekiniu		Iš viso	%	Bibliotekiniu		Iš viso	%
						Iš viso	%			Iš viso	%		
VB	26	18	0	11	61,1	5	45,5	7	38,9	7	100	0	0
MF	2	2	0	1	50	0	0	1	50	1	100	0	0
KF	24	23	15	10	43,5	5	50	11	47,8	5	45,5	2	8,7
RMMVB	52	43	19	22	51,2	10	45,5	19	44,2	13	68,4	2	4,6

Iš 43 rajono bibliotekininkų 51,2 proc. turi aukštąjį ir 44,2 proc. aukštesnįjį išsilavinimą. VB 61,1 proc. bibliotekininkų turi aukštąjį, 38,9 proc. – aukštesnįjį išsilavinimą, Ariogalos miesto filiale 1 turi aukštąjį išsilavinimą, kitas – aukštesnįjį. KF dirba 10 darbuotojų su aukštuoju išsilavinimu t. y. 43,5 proc. kaimo filialų darbuotojų ir 11 su aukštesniuoju išsilavinimu, kas sudaro 47,8 proc. 2 darbuotojai dirba su viduriniu išsilavinimu, kas sudaro 8,7 proc. visų kultūros ir meno darbuotojų.

Darbuotojų etatų skaičius

	Iš viso etatų	Iš jų bibliotekininkų
VB	27,25	18
MF	2,2	2
KF	21,05	17,25
RMMVB	50,5	37,25

Pagal aptarnaujamo mikrorajono gyventojų skaičių darbo krūvis Berteškių, Milašaičių, Paliepių, Pašaltuonio, Paupio, Užkalnių bei Vosiliškio filialuose – 0,5 etato, o Butkiškės, Ilgižių, Gruzdiškės, Katauskių, Pramedžiavos, Pyšmančių, Verėduvos, Žaiginio filialuose – 0,75 etato.

2020 m. įvyko keletas pasikeitimų vidaus struktūroje: šiek tiek keitėsi personalas, pareigybių pavadinimai. Sulaukusi pensinio amžiaus iš darbo išėjo Visuomenės informavimo specialistas. Ši pareigybė buvo pakeista į Informacijos specialisto nuo 2020 m. spalio 26 d. Skaitytojų aptarnavimo ir kraštotyros skyriuje taip pat būta pasikeitimų: dėl svarbių asmeninių priežasčių iš darbo išėjo vyr. bibliotekininkas kraštotyrai. Šiame skyriuje buvo įsteigta nauja pareigybė – kultūrinių veiklų koordinatoriaus ir organizatoriaus, tačiau užsitęsęs pandemijai, nuspręsta, kad ši pareigybė yra perteklinė ir ji buvo panaikinta. Pasibaigus terminuotai darbo sutarčiai (projekto įgyvendinimo laikotarpiui) atleistas bibliotekininkas projektinei veiklai. Katauskių struktūrinio padalinio (kaimo filialo) vyresn. bibliotekininkui išėjus į užtarnautą poilsį, ją pakeitė spec. vidurinį išsilavinimą turintis darbuotojas, kuris šiuo metu studijuoja Šiaulių valstybinėje kolegijoje. Verėduvos filialo vyresn. bibliotekininkui išėjus vaiko priežiūros atostogoms, pavaduoti paskirtas Milašaičių filiale dirbantis vyresn. bibliotekininkas.

RMMVB kaip ir kasmet, taip ir 2020 metais, buvo siekiama, kad bibliotekininkai naudotųsi profesinio lavinimosi galimybėmis, skatinamas darbuotojų profesinis, kūrybinis, kultūrinis tobulėjimas. 2020 metais kvalifikaciją kėlė visi RMMVB darbuotojai. Kai kurie iš jų – po keletą kartų. Bibliotekininkai turėjo galimybę kelti savo kvalifikaciją dalyvaujant įvairiuose LNB, KAVB organizuotuose mokymuose, konferencijose, seminaruose, Raseinių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro organizuojamuose psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo seminaruose, projekto „Prisijungusi Lietuva“ skaitmeninio raštingumo mokymuose ir kt. Didžioji dauguma mokymų vyko nuotoliniu būdu, per *Microsoft Teams*, *Zoom* programas, kitas virtualias mokymo platformas.

Ataskaitiniai metai buvo ypač palankūs savišvietai, kadangi nemažai laiko buvo dirbama nuotoliniu būdu, neaptarnaujant vartotojų, kas leido daugiau dėmesio skirti profesinės literatūros studijavimui, dalyvavimui įvairiose virtualiose mokymosi platformose. Didžioji dauguma darbuotojų nuotoliniu būdu turėjo galimybes stebėti įvairias konferencijas, seminarus.

VIII SKYRIUS FINANSAVIMAS IR MATERIALINĖ BAZĖ

Patalpų būklė

Ataskaitiniais metais buvo 7 kaimo filialai (Butkiškės, Paupio, Pašaltuonio, Paliepių, Pramedžiavos, Užkalnių, Vosiliškio,) kuriuose šaltuoju metų laiku patalpos šildomos krosnimis arba krosnelėmis ir 5 kaimo filialai (Berteškių, Ilgižių, Gruzdiškės, Katauskių, Milašaičių), kuriuose šildoma su elektros šildymo sistema. Kaimų filialų patalpos suremontuotos, tačiau esant seniems pastatams kaskart iškyla nenumatytų problemų ir nenumatytų lėšų poreikis toms problemoms spręsti.

Praėjus 10-čiai metų po VB pastato renovacijos, atsiradus giliems įtrūkimams pagrindinėje sienoje, reikalingas kapitalinis sienos remontas. Patikrinus lifto, skirtą neįgaliesiems kelti į II aukštą, saugumą, paaiškėjo, kad jis jau neatitinka ES keliamų reikalavimų. Neefektyviai veikia VB salės ir II aukšto vėdinimo sistema. Norint pagerinti vėdinimo sistemos naudojimo galimybes ir kaštus, yra atlikti paskaičiavimai dėl naujos įrangos įrengimui reikalingų lėšų. Šildymo sistema taip pat jau reikalauja atnaujinimo, nes keliose šildymo mazguose (prie radiatorių) prakiuro vamzdžiai. Didelių nuostolių nepatirta tik todėl, kad avarijos įvyko dienos metu, esant atsakingiems darbuotojams. Tad šie gedimai pastebėti laiku ir išvengta knygų apsėmimo ir jų sugadinimo.

Girkalnio filialas perkeltas į kitas patalpas, esančias Girkalnio seniūnijos pastate. Patalpoms buvo reikalingas remontas. Ataskaitiniais metais ilgalaikio turto remontui išleista 2,9 tūkst. Eur (2019 m. – 21,1 tūkst. Eur). Ilgalaikio turto įsigijimui 2020 m. išleista 2,4 tūkst. Eur.

Infrastruktūros atnaujinimas

Kompiuterinė technika 2020 m.

Biblioteka	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas		Kopijavimo aparatai vartotojams
		Darbuotojams	Vartotojams	
VB	52	28	24	3
MF	8	3	5	1
KF	89	25	64	23
RMMVB	149	55	94	27

Pagal 2018-2020 m. infrastruktūros projektą „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešojoje interneto prieigoje“ 2020 m. gauta kompiuterių įranga 5 VB filialuose (Užkalnių, Pašaltuonio filialuose gauta po 2 kompiuterius, Betygalos, Ariogalos, Viduklės filialuose – po 3 kompiuterius). Užkalnių, Pašaltuonio, Viduklės filialai gavo televizorius, Ariogalos m., Betygalos filialai – vaizdo projektorius. Taip pat visiems minėtiems VB filialams teko daugiafunkciai įrenginiai. Pagal šį projektą buvo įdiegtas internetinis ryšys Gruzdiškės, Pašaltuonio, Užkalnių, Ilgižių ir Šiluvos filialuose. 2019 m. LR kultūros ministerijos projekto „Bibliotekų kompiuterizavimas“ kompiuteriai atiteko Paliepių ir Berteškių filialams (po 2 kompiuterius).

Technologiškai pasenę Ariogalos miesto, Nemakščių, Šiluvos, Betygalos kaimų filialų darbuotojų kompiuteriai pakeisti naujais stacionariais kompiuteriais.

Finansavimas

	2019 m.	2020 m.
<i>Gauta lėšų (tūkst. Eur):</i>	647,8	676,4

iš savivaldybės	613,7	618,5
valstybės (KM lėšos komplektavimui)	27,5	54,6
už mokamas paslaugas	1,5	1,5
juridinių ir fizinių asmenų parama	0,1	0
projektai	3,0	1,5
Patalpų nuoma	2,0	0,3
Išlaidos (tūkst. Eur):	647,8	676,4
darbo užmokesčiui	482,9	534,5
socialinio draudimo įmokos	8,4	8,9
dokumentų įsigijimui	48,1	71,0
ryšių paslaugos	6,2	6,5
transporto išlaikymas	2,6	0,9
kitos prekės ir paslaugos (su reprezentacinėmis)	28,2	17,1
komandiruotės	1,1	0,4
ilgalaikio turto remontas	21,1	2,9
kvalifikacijos kėlimas	0,6	0,1
komunalinės paslaugos	30,7	13,4
darbdavių socialinė parama	3,7	10,0
vietinė rinkliava už atliekų tvarkymą	0,6	0,9
Ilgalaikis turtas	1,8	2,4
Renginiai	9,8	5,1
Žurnalas „Rasupis“	2,0	2,3

IX SKYRIUS IŠVADOS

Pasiekimai

- Peržiūrėtas RMMVB aptarnaujamų mikrorajonų tinklas – jis perskirstytas atsižvelgiant į gyventojų pokyčius, mokyklų ir priešmokyklinio ugdymo tinklą, rasti optimalūs sprendimai, leisiantys geriau aptarnauti nutolusius vartotojus.
- Sustiprėjo RMMVB darbuotojų kompetencijos, mokymuose dalyvavo 100 proc. kultūros ir meno darbuotojų. Išnaudotos tiesioginio ir nuotolinio mokymosi galimybės, prisitaikyta prie naujų veiklos sąlygų ir įveikti iškilę iššūkiai.
- Įvertinant 2020 m. situaciją dėl pasaulinės pandemijos ir pasiektus RMMVB veiklos rezultatus, veiklą vertiname gerai, nes į bibliotekas sutelkta 22,3 proc. rajono gyventojų, tai tik 1 proc. mažiau nei 2019 m. Net 88,8 proc. vartotojų yra lojalūs bibliotekos paslaugų vartotojai.
- RMMVB organizuojama daug renginių, iš jų mokomųjų, edukacinių.
- Dėl Covid-19 ligos protrūkio ir pasikeitusių aplinkybių RMMVB veikloje pradėta daugiau naudotis *Facebook* socialiniu tinklu. Tai sudarė galimybę bendrauti su paslaugų vartotojais, suteikti aktualią informaciją apie besikeičiančias sąlygas bibliotekose, palaikyti bendruomenės kūrybiškumą, organizuojant konkursus aktualiomis temomis.
- Dirbant nuotoliniu būdu daugiau dėmesio skirta duomenų bazių viešinimui, vartotojams primintos galimybės kaip jomis naudotis ir kur gauti prisijungimo duomenis.
- Priėmus į VB jauną Informavimo specialistą, pagerėjo vartotojų informavimas per socialinius tinklus, prisiregistruota prie socialinio tinklo *Instagram* ir taip pritraukti nauji, jaunesni paslaugų vartotojai, sekėjai. Atnaujintas socialinio tinklo *Facebook* VB paskyros dizainas.
- RMMVB įgyvendino 1 projektą ir dalyvavo 11-oje kitų institucijų parengtuose ir įgyvendinamuose projektuose.
- Sėkmingai pradėta dirbti su naujomis informacinėmis sistemomis: Dokumentų valdymo sistema (DVS kontora) bei Personalo valdymo sistema.
- 2020 m., lyginant su 2019 m., gautų dokumentų padidėjo apie 5 proc. Tuo pačiu padidėjo fondo atnaujinimo koeficientas.
- KF fondų patikrinimai organizuojami efektyviai, naudojant brūkšninių kodų skaitytuvus. Ruošiantis 2021 m. planuojamam LIBIS modernizavimui, siekiant išvengti klaidų, karantino metu patikrinti perkataloguotų dokumentų duomenys pagal VB filialų inventoriaus knygas.

- VB vykdomi turimų senųjų ir retų dokumentų skaitmeninimo darbai. 2020 m. suskaitmeninti 4 leidiniai.

Trūkumai ir problemos

- Ne visos bibliotekos yra patogioje vietoje vartotojams su judėjimo negalia. Filialų, esančių II aukšte, modernizuoti nėra galimybių ir lėšų.
- VB neveikiantis liftas į II aukštą nesutvarkytas dėl lėšų trūkumo.
- Nebuvo atliktas vartotojų poreikio tyrimas dėl renginių organizavimo, jų formų ir kokybės įvertinimo.
- Trūkstant lėšų sunku į regionus pritraukti profesionalius atlikėjus. Iškyla klausimas dėl renginių kokybiškumo, bendruomenės poreikių patenkinimo.
- 2020 m. sumažėjo RMMVB interneto svetainės www.raseiniai.rvb.lt lankomumas. Darome prielaidą, kad vyko mažiau renginių bei informacijos apie juos. Populiariausi tapo socialiniai tinklai, juose skelbiama informacija vartotojus pasiekdavo greičiau.
- Mažai pritraukta lėšų iš projektų. Jaučiama darbuotojų motyvacijos ir kompetencijų stoka rašant projektus.
- RMMVB šakinės literatūros fondas per mažas ir jis kasmet dar mažėja, ypač VB filialuose. Nors praėjusiais metais skirta žymiai daugiau lėšų naujų dokumentų įsigijimui, pirmenybė juos užsakant teikiama labiau skaitomai grožinei literatūrai, nes šakinė literatūra yra brangesnė ir be to, mažiau vartotojų jos pageidauja.
- VB fondo apsaugos klausimai nėra išspręsti. Nėra įdiegta RIFD apsaugos sistema (varteliai, RIFD lipdės knygose). Asmeninių bibliotekų fondai (prof. Juozo Girdzijausko, Stasio Džiugo, poeto Albino Slavicko, kraštiečio Stasio Šiuškaus) bei Senų ir retų spaudinių fondai sudaro apie 8 proc. VB fondų, jie vartotojams neprieinami, mažai naudojami. Tai mažina fondų apyvartą, atnaujinimo koeficientą.

Perspektyva

- Gerinti virtualių paslaugų kokybę, mokant darbuotojus RMMVB praktiškai, bendradarbiaujant VB skyrių ir filialų darbuotojams. Gerėjant teikiamų paslaugų kokybei didės pritrauktų vartotojų, sekėjų skaičius.
- Kelti darbuotojų kvalifikaciją, kompetencijas projektų rašymo ir vykdymo srityje per praktinius užsiėmimus, bendradarbiavimą su kitomis bibliotekomis. Kelti motyvaciją ir skatinti per veiklos vertinimo priemones.
- Dėl nepritaikytų patalpų judėjimo negalią turintiems asmenims jų aptarnavimą vykdyti per knygnešystę. VB liftas į II aukštą bus sutvarkytas gavus reikalingą finansavimą.
- Per projektus ieškoti papildomo finansavimo ir taip gerinti organizuojamų renginių kokybę.
